

Aan:
de heer P.H. Oosterlaak

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 25 januari 2019

Ons kenmerk 4/5.1/2018002890

Behandeld door de heer G. Oosten (0592) 36 52 78

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over de brand nabij de kerncentrale Lingen op 6 december 2018

Geachte heer Oosterlaak,

In uw brief van 10 december 2018 stelde u een aantal vragen over de brand nabij de kerncentrale Lingen, welke plaats heeft gevonden op 6 december 2018. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

- a. Kunt u aangeven wat er precies gebeurd is.
- b. Waar vond de brand plaats.
- c. Is het juist dat het om een laboratorium gaat.
- d. Zo ja, wat voor laboratorium.
- e. Hoe kon de brand ontstaan.
- f. Hoe snel is de brand geblust.
- g. Wat waren de risico's bij deze brand?

Antwoord 1

- a. *In een laboratorium van het bedrijf ANF Advanced Nuclear Fuels GmbH (ANF) ontstond een kleine brand in een vloeistofverdamer van het laboratorium.*
- b. *De fabriek ANF bevindt zich op 2 km van de kerncentrale Lingen.*
- c. *Het is juist dat de brand in een laboratorium heeft plaatsgevonden.*
- d. *Het laboratorium is onderdeel van het bedrijf Framatome, een bedrijf dat brandstofelementen voor kerncentrales produceert.*
- e. *De oorzaak van het ontstaan van de brand is nog niet bekend.*
- f. *De brand werd geconstateerd doordat het brandmeldingssysteem in werking trad. De brand is om 19:47 uur gemeld bij de Duitse meldkamer. Om 21:15 uur heeft de Duitse brandweer gemeld dat de brand bestreden was.*

- g. *Bij het produceren van de brandstofelementen wordt met uranium gewerkt. Uranium is als stof licht radioactief en zou bij een brand in de lucht of bodem terecht kunnen komen. De effecten daarvan zijn hooguit lokaal en leiden niet tot de effectafstanden waarvan bij een kernramp in de centrale sprake zou zijn. In Nederland hadden zich geen effecten kunnen voordoen en daarmee was er geen gevaar voor de volksgezondheid. Uit metingen van de Duitse brandweer zijn geen verhoogde concentraties gevaarlijke stoffen in de lucht gebleken. De Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) geeft aan dat de brandstof (uranium) waarmee in de fabriek wordt gewerkt onbestraald is en in die zin erg 'schoon'. Het is pas na gebruik in een kerncentrale dat stoffen als cesium en jodium ontstaan die bij een kernramp een rol spelen. Deze stoffen zijn echter bij dit bedrijf niet te vinden en kunnen dus ook niet vrijkomen bij een brand.*

Vraag 2

- a. Hoe bent u over de brand geïnformeerd.
- b. Is dat conform de afspraken met de Duitse autoriteiten en met de veiligheidsregio?

Antwoord 2

- a. *Wij onderhouden op ambtelijk niveau contacten op het gebied van de Openbare Orde en Veiligheid (OOV) met de Veiligheidsregio Drenthe. De commissaris van de Koning is door de medewerker OOV op de hoogte gesteld.*
- b. *Ja, in de planvorming met betrekking tot de kerncentrale Lingen is opgenomen dat bij een incident in de kerncentrale de meldkamers in Nederland hiervan op de hoogte worden gesteld. Dit incident betrof een brand in een gebouw buiten de kerncentrale waardoor alarmering naar de Nederlandse overheden niet hoefde plaats te vinden. Ter voorbereiding op eventuele incidenten bij de kerncentrale is er een gezamenlijk rampbestrijdingsplan met Twente en de andere regio's die binnen een straal van 100 km rondom de kerncentrale liggen (waaronder Drenthe). Mocht er sprake zijn van dreiging van gevaar voor de bevolking (zoals een mogelijke nucleaire lozing), dan wordt er gealarmeerd en opgeschaald conform het rampbestrijdingsplan. De meldkamer in Twente wordt gealarmeerd door de Duitse meldkamer en deze zet de alarmering weer door naar de Meldkamer Noord-Nederland. Bij deze opschaling wordt ook de provincie gealarmeerd. Omdat het een incident buiten de kerncentrale betrof en er geen gevaar was voor de Nederlandse bevolking, is het rampbestrijdingsplan niet in werking getreden.*

Vraag 3

- a. Op welke manier en wanneer zijn de verantwoordelijke plaatselijke autoriteiten van de Drentse gemeentes over de brand geïnformeerd.
- b. Klopt het dat de burgemeesters niet onmiddellijk in kennis zijn gesteld over de brand en het gegeven dat er geen sprake zou zijn geweest van gevaar voor de volksgezondheid?
- c. Zo ja, kunt u dat toelichten.

Antwoord 3

- a. *Bij een incident in de kerncentrale Lingen informeert de meldkamer van Landkreis Emsland de meldkamer van de Veiligheidsregio Twente. De meldkamer informeert de dienstdoende operationeel leider. De operationeel leider staat in direct contact met de crisisorganisatie en alarmeert de noodzakelijke functionarissen. Aangezien dit incident niet in de kerncentrale zelf plaats vond en er geen sprake was van gevaar voor de volksgezondheid, is deze lijn bewust niet gevolgd.*
- b. *Het klopt dat de burgemeesters niet geïnformeerd zijn over de brand. Pas nadat de brand was geblust is er contact geweest tussen de meldkamer in Duitsland en de meldkamer in Twente. Omdat de brand al geblust was en er geen sprake was van gevaar voor de omgeving, is er geen informatiestroom op gang gekomen van Twente richting de andere regio's.*
- c. *De gang van zaken zal door de betrokken Veiligheidsregio's worden geëvalueerd. In gevallen waar het een incident betreft buiten de kerncentrale wordt de Veiligheidsregio Twente ook geïnformeerd, nadat eerst is onderzocht wat er aan de hand is. De informatiestroom komt later op gang dan wenselijk is. In de afgelopen zomer hebben de regio's in de 100 km-straal rondom de centrale afspraken gemaakt met de regio Twente over de informatielijnen en communicatie bij incidenten die buiten het rampbestrijdingsplan vallen. Het betreft dan incidenten die geen gevaar opleveren voor de omgeving, maar die wel tot persaandacht en onrust onder de bevolking kunnen leiden, omdat er een link wordt gelegd naar de kerncentrale. Deze procedure bleek echter nog onvoldoende geborgd en is niet gevolgd.*

Uit de evaluatie door de betrokken Veiligheidsregio's zullen eventuele verbeteringen aan het licht worden gebracht. Van de vastgestelde procedures kan en mag niet worden afgeweken.

Vraag 4

Bent u van mening dat het veiligheidsprotocol goed gewerkt heeft?

Antwoord 4

Ja, in de planvorming met betrekking tot de kerncentrale Lingen is opgenomen dat bij een incident in de kerncentrale de meldkamers in Nederland op de hoogte worden gesteld door de Duitse meldkamer. Dit incident betrof een brand in een gebouw nabij de centrale. In officiële zin zijn de procedures goed doorlopen.

Vraag 5

Bent u nog steeds met de SP van mening dat de verouderde kerncentrale in Lingen zo spoedig mogelijk gesloten moet worden?

Antwoord 5

Nucleaire veiligheid is een nationale verantwoordelijkheid. Provincies hebben geen bevoegdheden op dit gebied. De kerncentrale Emsland in Lingen is een Duitse kerncentrale. De incidenten en ongewone gebeurtenissen bij de kerncentrale Emsland die van belang zijn voor nucleaire veiligheid worden gemeld aan de toezichthoudende Duitse autoriteiten. Het overzicht van deze gebeurtenissen met bijbehorende INES-schalen is openbaar toegankelijk via de link:

http://www.bfe.bund.de/DE/kt/ereignisse/berichte/berichte_node.html

Volgens deze jaarlijkse en maandelijkse rapportages zijn in de laatste tien jaar in totaal 53 storingen zonder gevolgen voor de veiligheid (INES-0) gemeld bij de kerncentrale Lingen. In dezelfde periode zijn er geen storingen met een hogere inschaling gemeld.

Vraag 6

Bent u bereid, ook naar aanleiding van dit incident, daar nogmaals met kracht bij de oosterburen op aan te dringen?

Antwoord 6

De toezichthoudende Duitse autoriteiten zijn verantwoordelijk voor het toezicht op de veiligheid van de kerncentrale. De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat is in Nederland belast met dit vraagstuk en heeft via contact met de ANVS laten weten op dit moment geen aanleiding te zien om aan te nemen dat er een onveilige situatie is of dat de toezichthouder zijn verantwoordelijkheid niet goed invult. Wanneer de situatie hier aanleiding toe zou geven, zal zij haar ambtsgenoot in Duitsland aanspreken op zijn verantwoordelijkheid.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

secretaris

voorzitter

km/coll.

Aan de voorzitter van Provinciale Staten

Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen

Assen, 10-12-2018

Betreft: vragen ex artikel 41 RvO n.a.v. brand bij de kerncentrale in Lingen.

Geachte mevrouw Klijnsma,

Donderdagavond 6 december vond er een brand plaats bij de kerncentrale in het Duitse Lingen, zo'n twintig kilometer van de grens. In de nabijheid van de brand vonden evacuatieplaatsen plaats.

Het nieuws over de brand verspreidde zich via de Duitse media en ook al snel via RTVOost, RTVDrenthe en het DvhN. Volgens de nadere berichtgeving zou er uiteindelijk geen gevaar zijn geweest voor de volksgezondheid.

De SP heeft hierover de volgende vragen:

1. Kunt u aangeven wat er precies gebeurd is. Waar vond de brand plaats. Is het juist dat het om een laboratorium gaat. Zo ja, wat voor laboratorium. Hoe kon de brand ontstaan. Hoe snel is de brand geblust. Wat waren de risico's bij deze brand?
2. Hoe bent u over de brand geïnformeerd. Is dat conform de afspraken met de Duitse autoriteiten en met de veiligheidsregio?
3. Op welke manier en wanneer zijn de verantwoordelijke plaatselijke autoriteiten van de Drentse gemeentes over de brand geïnformeerd. Klopt het dat de burgemeesters niet onmiddellijk in kennis zijn gesteld over de brand en het gegeven dat er geen sprake zou zijn geweest van gevaar voor de volksgezondheid? Zo ja, kunt u dat toelichten.
4. Bent u van mening dat het veiligheidsprotocol goed gewerkt heeft?
5. Bent u nog steeds met de SP van mening dat de verouderde kerncentrale in Lingen zo spoedig mogelijk gesloten moet worden?
6. Bent u bereid, ook naar aanleiding van dit incident, daar nogmaals met kracht bij de oosterburen op aan te dringen?

Namens de SP-fractie

Philip Oosterlaak